

Дзеркало Венери чи... Каструля?

Оріон розташований на межі Північної та Південної півкуль неба. Отож, цим сузір'ям милуються жителі обох півкуль. Але бачать вони його трохи по-різному. У Південній півкулі Землі сузір'я „перевернуте” відносно картинки, яку бачимо ми.

Перевернуте Дзеркало Венери для жителів Південної півкулі схоже на Каструлю! Ручка Дзеркала – це ручка Каструлі, решта зір формують власне Каструлю.

Чомучник Лапуні

1. Чому астеризм Каструля придумали аматори астрономії Австралії, а не давні греки чи скіфи?
2. Випиши назви астеризмів у сузір'я Оріон, які згадуються у газеті:

1.	П					О						
2.	К											
3.	С											
4.	М											
5.	М					О						
6.	А									В		
7.	П								О			
8.	Щ					О						

3. Згадай власні назви зір, про які йшлося у газеті. До яких сузір'їв вони належать?

НАЗВА ЗОРІ	СУЗІР'Я
	Оріон
	Оріон
	Оріон
	Оріон
	Оріон
	Оріон
	Великий Пес
	Телець

Візьми участь у II заочному Чемпіонаті України юних шанувальників природознавства, який розпочнеться з лютого 2015 року.

Передплатний індекс 89454

Головний редактор:
Дарія Біда, тел.:(032) 236-71-24,
e-mail: dabida@mis.lviv.ua
Заступник головного редактора:
Світлана Вольська,
e-mail: svitlana300@gmail.com

Підписано до друку 21.10.14,
формат 60x84/8.
Друк офсетний. Наклад 12 000 прим.
Адреса редакції: 79038, м. Львів,
а/с 9838. Надруковано в друкарні
ТОВ "Видавничий дім „УКРПОЛ”.

ВИЙШЛИ В ПОЛЕ КОСАРІ КОСИТЬ РАНКОМ НА ЗОРІ

У пору сінокосу разом із косарями, які рано-вранці виходять у поле, сходять три яскраві біло-голубі зорі, які вишикувалися вздовж однієї лінії, нахиленої до горизонту (мал. 1). Наші пращури називали їх Косарями.

Це не все сузір'я, а лише „пояс” сузір'я, яке тепер називають Оріон. Найкраще його спостерігати взимку. Зимове небо бідне на гарні сузір'я, тож Оріон є справжнісінькою принадою зимових ночей.

Вісім найяскравіших зір Оріона утворюють фігуру, яка нагадує великий бант. Але стародавні греки побачили в обрисах цього сузір'я гігантського мисливця з високо піднятою над головою палицею і щитом та з колчаном зі стрілами на поясі (мал. 3).

Як тільки не називали це сузір'я у різні часи! „Небесний гігант”, „Убивця та розбійник”, „Володар лева”, „Мисливець”, „Непостійний”... Остання назва – натяк на погану осінню погоду й небезпеки, які чатують на мореплавців, коли Оріон видно на небі.

Дарія Біда

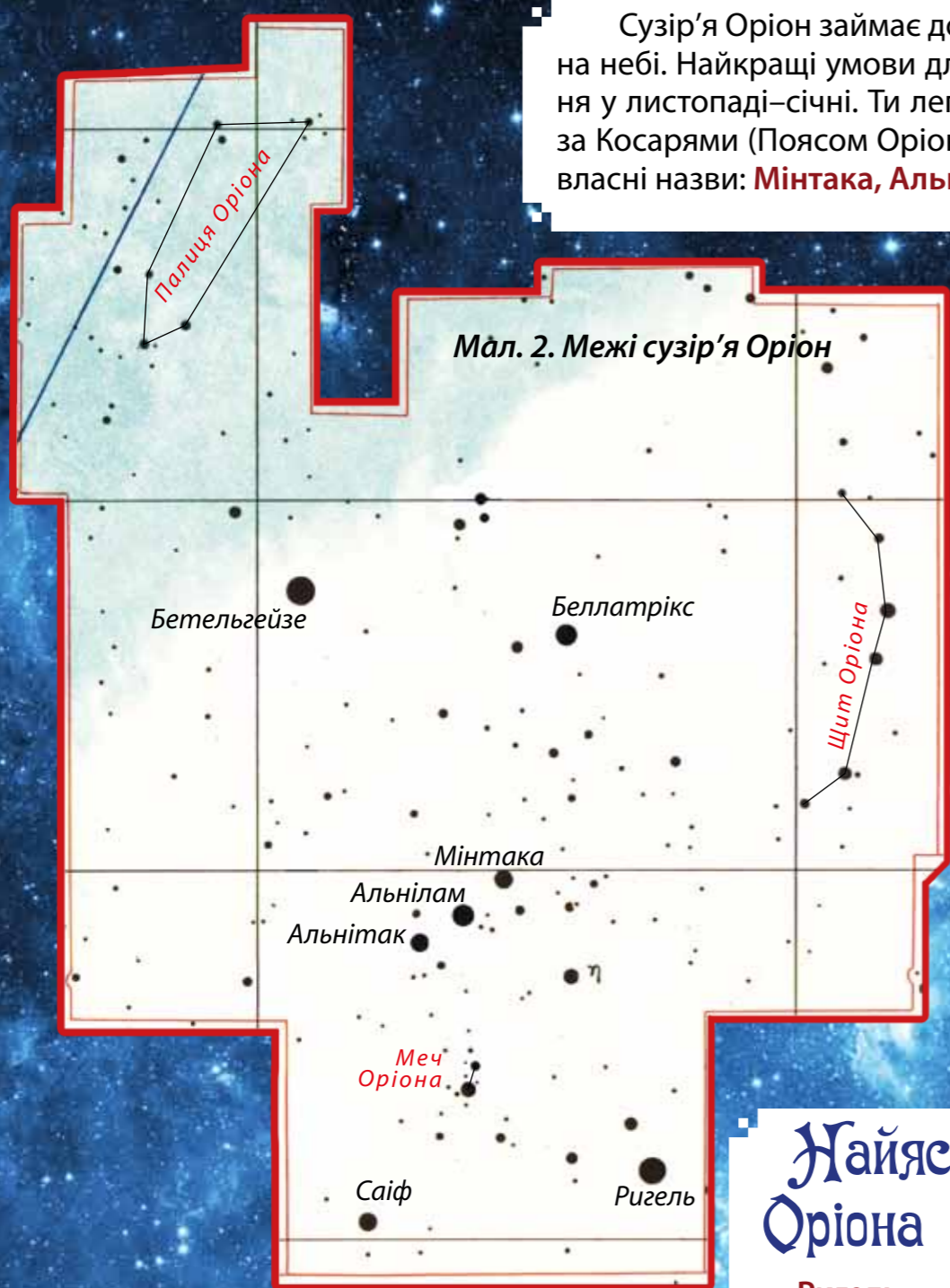
Мал. 1

СЛОВНИЧОК РОЗУМНИКА
Астеризм – група зір, яку легко впізнати на нічному небі. Вона здавна має власну назву.

СУЗІР'Я

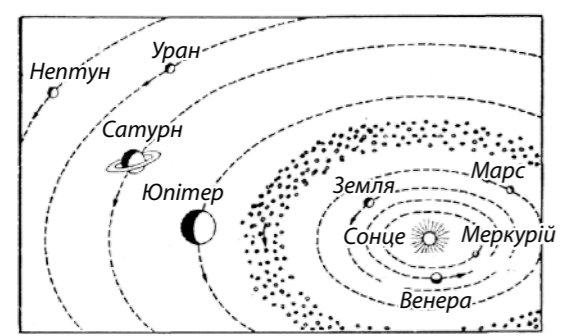
Сузір'я Оріон займає доволі велику площу на небі. Найкращі умови для його спостереження у листопаді–січні. Ти легко розшукаєш Оріон за Косарями (Поясом Оріона). Ці три зорі мають власні назви: **Мінтака, Альнілам і Альнітак.**

Мал. 2. Межі сузір'я Оріон

Найяскравіші зорі Оріона

Ригель – найяскравіша зоря сузір'я Оріон. Цей біло-голубий надгігант розташований від нас набагато далі, ніж решта зір Оріона.
Бетельгейзе – одна з найбільших зір на небі. Якби цю зорю помістити у центрі Сонячної системи, за мінімальних розмірів вона заповнила б орбіту Марса, а за максимальних – досягла б орбіти Юпітера.

ОРІОН

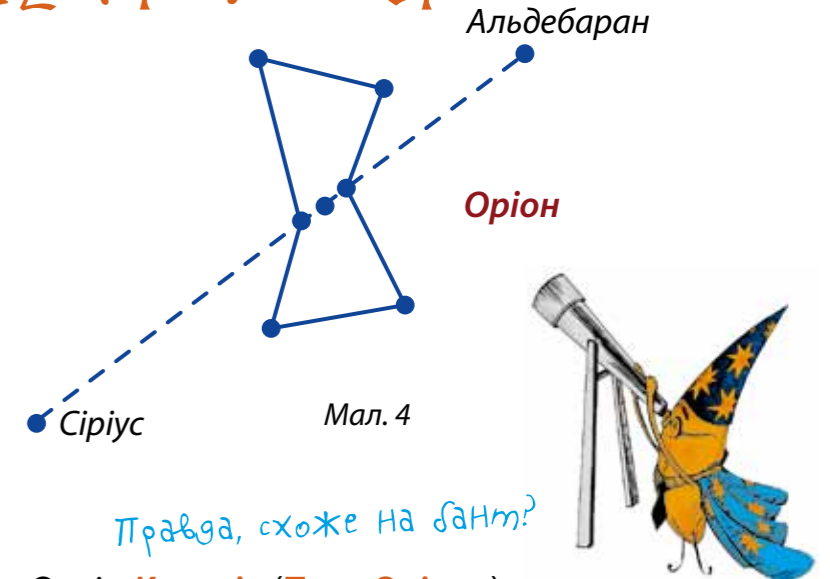
Мал. 3

Лабораторія Пустунчика

Оріон допоможе тобі відшукати на небі ще дві яскраві зорі: **Сіріус і Альдебаран.**

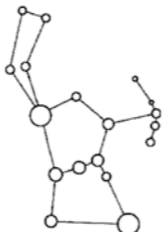
- Відшукай **Косарів (Пояс Оріона).**
- Проведи уявну пряму лінію через **Пояс Оріона**, і на сході (знизу ліворуч) ти побачиш найяскравішу зорю нашого неба – **Сіріус** (з сузір'я Великий Пес), а на заході (зверху праворуч) – **Альдебаран**, найяскравішу зорю сузір'я Телець (мал. 4).

Астеризми в Оріоні

Мал. 4

Травга, схоже на бант?

Сузір'я Оріона багате на астеризми. Окрім **Косарів (Пояс Оріона)**, тут є ще декілька знакових груп зір, які пов'язані з частинами традиційної фігури мисливця: **Меч Оріона, Щит Оріона, Палиця Оріона**, а також **Дзеркало Венери**.
Дзеркало Венери – зорі **η Оріона, Мінтака, Альнілам, Альнітак та Меч Оріона**. **Меч Оріона** виконує роль ручки **Дзеркала Венери**.
Сніп об'єднує зорі **Бетельгейзе, Ригель, Беллатрікс, Альнітак, Мінтака, Саїф**. Інша назва астеризму – **Метелик**.

Завдання від Розумника

Знайди на мал. 2 астеризми та познач їх:

- **Дзеркало Венери;**
- **Сніп.**

